פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה

منتدى محاضري القانون من أجل الديمقراطية

The Israeli Law Professors' Forum for Democracy

גילוי דעת: שימוש בביטוי "תומכי טרור" ביחס לחברי כנסת מהמפלגות הערביות

הופץ ביום 22.11.2026

פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה מזהיר כי השימוש של חברי כנסת בביטוי "תומכי טרור" ביחס לחברי הכנסת מהמפלגות הערביות, בשל חברותם במפלגות אלה, עלול להוות עבירה אתית על פי סעיף 1א(4) לכללי האתיקה לחברי הכנסת ואף עבירה פלילית של הסתה לגזענות.

תקנון האתיקה של הכנסת מחייב חברי כנסת לשמור על כבוד הכנסת וחבריה.[1] **הטענה כי חברי המפלגות הערביות הם תומכי טרור, בשל היותם ערבים, פוגעת בכבודם של חברי הכנסת, ובכבודה של הכנסת.**

כך למשל נקבע בהחלטה 15/20 של ועדת האתיקה של הכנסת: "הוועדה, על דעת כל חבריה, [פונה] לחברי הכנסת ו[מבקשת] מהם שלא להשתמש כלפי עמיתיהם בביטויים כדוגמת "רוצח", "מחבל", "נאצי". **האשמות אישיות מסוג זה אינן לגיטימיות, ושימוש בהן יהווה הפרה של כללי האתיקה** ואף עלול להוביל להטלת סנקציות משמעותיות כנגד מי שיעשה בהן שימוש".[2]

בהחלטה 2/19 נקבע כי: "...התבטאויות שיש בהן כדי ניבול פה, השמצה, הכפשה וביזוי של יחידים וציבורים, עמדת הוועדה [היא] [...] **כי התבטאויות כאלה פוגעות פגיעה של ממש במעמדה של הכנסת ובכבודה, ומדרדרות את השיח הציבורי בישראל**, וכי ראוי לטפל בהתבטאויות אלה בכלים העומדים לרשות ועדת האתיקה, וזאת על מנת לשרשם. לפיכך, [...] **ועדת האתיקה מוצאת לנכון להביא לידיעת חברי הכנסת כי [...] ובמקרים של התבטאויות מהסוג המפורט לעיל, תטיל סנקציות**".[3]

השימוש הגורף בכינוי תומכי טרור כלפי חברי הכנסת מהמפלגות הערביות אף **עלול להוות הסתה לגזענות ולחשוף את המשתמשים בו לדין הפלילי**,[4] שכן התבטאות (שאינה אקראית) שהיא בגדר הסתה לגזענות אינה זוכה להגנה על פי חוק חסינות חברי הכנסת.[5] גזענות על פי הגדרת חוק העונשין היא "רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסיה, והכל בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני".[6] **הטענה החוזרת והגורפת כי חברי הכנסת של המפלגות הערביות הם תומכי טרור, עלולה להוות רדיפה, השפלה וביזוי שלהם, על רקע מוצאם הלאומי-אתני, ולהיות מנוגדת לחוק אם היא נעשית מתוך מטרה להסית לגזענות.**

הפורום קורא לכלל חברי הכנסת לחדול מהתבטאויות גזעניות, פוגעניות וחסרות בסיס אלה וכן ליו"ר הכנסת וסגניו להפעיל את סמכויותיהם לפי סעיף 42 לתקנון הכנסת ולקרוא חברי כנסת אלו לסדר ובמידת הצורך אף להוציאם מהישיבה.[7]

---

[1] ס' 1א(4) לכללי אתיקה לחברי הכנסת (1983).

[2] החלטה 15/20 של ועדת האתיקה של הכנסת "בקובלנות של חה"כ אבי דיכטר וקובלים נוספים נגד חה"כ איימן עודה והחלטה עקרונית בעניין השימוש בכינויים 'רוצח', 'מחבל' וכד'" (21.3.2016).

[3] החלטה 2/19 של ועדת האתיקה של הכנסת "בעניין התבטאויות חברי הכנסת" (2.7.2013).

[4] ס' 144ב(א) לחוק העונשין, תשל"ז–1977.

[5] ס' 1(א1)(3) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א–1951.

[6] ס' 144א לחוק העונשין.

[7] ס' 42 לתקנון הכנסת (10.11.2026).